

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උ/පෙළ) විභාගය

නව නිර්දේශය - 2016 අගෝස්තු - දෙවන වාර පරීක්ෂණය - 2015

12 ශ්‍රේණිය

රසායන විද්‍යාව

පිළිතුරු පත්‍රය

I කොටස

- 1 - (2) 2 - (2) 3 - (4) 4 - (3) 5 - (3) 6 - (1) 7 - (1) 8 - (5) 9 - (4) 10 - (5)
 11 - (3) 12 - (1) 13 - (2) 14 - (4) 15 - (4) 16 - (5) 17 - (3) 18 - (4) 19 - (2) 20 - (2)
 21 - (2) 22 - (5) 23 - (1) 24 - (2) 25 - (3) 26 - (2) 27 - (4) 28 - (1) 29 - (4) 30 - (5)
 31 - (d) 32 - (c) 33 - (d) 34 - (d) 35 - (c) 36 - (d) 37 - (c) 38 - (d) 39 - (a) 40 - ()
 41 - (b) 42 - (d) 43 - (b) 44 - (d) 45 - (d) 46 - (c) 47 - (d) 48 - (a) 49 - (b) 50 - (b)

II කොටස

ව්‍යුහගත රචනා

01. (a) (i) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^{10}$
 (ii) 2
 (iii) $n = 4$ $l = 0$ $m_l = 0$ $m_s = +\frac{1}{2}$
 $n = 4$ $l = 0$ $m_l = 0$ $m_s = -\frac{1}{2}$
 (b) $x = 0$ $y = 1$ $A = n$
 (c) (i) $\ddot{N} = \overset{+}{N} = \ddot{O} : \leftrightarrow : \overset{+}{N} \equiv N - \ddot{O} : \leftrightarrow : \overset{+}{N} \equiv N - \overset{+}{O} :$
 (iii) (1) $-\frac{1}{2}$ (2) $+1$ (3) $-\frac{1}{2}$
 (iv) $:\overset{-}{N} \equiv N \equiv \overset{-}{O} :$
02. (i) $L = 1s^2 2s^2 2p^1$
 $Q = 1s^2 2s^2 2p^5$
 $R = 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^6 4s^2$
- (ii) $\begin{array}{c} :\ddot{O}: \\ | \\ L - \ddot{O}: \\ | \\ :\ddot{O}: \end{array}$ (iii) තලීය ත්‍රිකෝණාකාර
 (iv) sp^2
- (v) පහතීය, X නිර්ධ්‍රැවීය සංයෝගයකි. එනිසා X අතර ඇත්තේ පහසුවෙන් බිඳිය හැකි දුබල අපකිරණ බලය,
 (vi)
- $$\begin{array}{ccc} H & & Q \\ | & & | \\ H - N^+ & \longrightarrow & L - Q \\ | & & | \\ H & & Q \end{array}$$
- RQ_2 ස RQ_3
03. (a) (i) අණුවල ගැටුම් පූර්ණ ප්‍රස්ථාපිතය/ අංශු සමග සලකන විට භාජනයේ පරිමාව නොසලකා හැරේ.
 (ii) හීලියම් වායුව උච්ච වායුවකි. කාබන්ඩයොක්සයිඩ්වලට වඩා අන්තර් අණුක ආකර්ශන බව පවතී.
 (iii) ඉහළ උෂ්ණත්වය, පහළ පීඩනය

(b)	පීඩනය P/Pa	පරිමාව V/m ³	පීඩනය x පරිමාව / m ³ Pa
	4.0 x 10 ⁵	5.80 x 10 ⁻³	2320
	8.0 x 10 ⁵	2.85 x 10 ⁻³	2280
	15.0 x 10 ⁵	1.46 x 10 ⁻³	2190
	20.0 x 10 ⁵	1.07 x 10 ⁻³	2140

- (i) නිවැරදි ප්‍රස්ථාරය ඇඳ ඇත්නම් ලකුණු දෙන්න.
(ii) නිවැරදි ප්‍රස්ථාරය ඇඳ ඇත්නම් ලකුණු දෙන්න.
(iii) ප්‍රස්ථාරය ඇසුරින් පරිමාව ගණනය කිරීමට ලකුණු දෙන්න.
(iv) $PV = nRT$

$$V = \frac{nRT}{P} \quad V = \frac{1 \text{ mol} \times 8.314 \text{ J mol}^{-1} \text{ K}^{-1} \times 285 \text{ K}}{10 \times 10^5 \text{ Pa}} = 2.37 \times 10^{-3} \text{ m}^3$$

04. (a) (1) (i) $v + w + x + y + z$ (ii) $w/2$
(iii) $y/2$ (iv) $z/2$
- (2) (i) $2M_{(g)}^+ + 2H_{(g)}^- \rightarrow 2MH_{(s)}$ (ii) $2M_{(g)} \rightarrow 2M_{(g)}^+$
- (3) (i) $\Delta H^{\circ} = 90 \times 2 \text{ KJ mol}^{-1} + 436 \text{ KJ mol}^{-1} + 418 \times 2 \text{ KJ mol}^{-1} + 78 \times 2 \text{ KJ mol}^{-1} + 710 \times 2 \text{ KJ mol}^{-1}$
 $= -124 \text{ KJ mol}^{-1}$
- (ii) $MH_{(s)}$ වල සම්මත උත්පාදන එන්තැල්පිය
 $= \frac{-124}{2} \text{ KJ mol}^{-1} = -62 \text{ KJ mol}^{-1}$
- (4) (i) $MH_{(s)} + H_2O_{(l)} \rightarrow MOH_{(aq)} + H_{2(aq)}$
(ii) $MOH_{(s)} + HCl_{(aq)} \rightarrow MCl_{(aq)} + H_2O_{(aq)}$

$$\text{වැය වූ HCl ප්‍රමාණය} = \frac{0.1}{1000} \times 25 \text{ mol}$$

$$0.1 \text{ g වූ MH ප්‍රමාණය} = \frac{0.1}{1000} \times 25 \text{ mol}$$

$$\text{M වල සා.ප.ඝ.} = \frac{0.19}{(x+1) \text{ g mol}^{-1}} = \frac{0.1}{1000} \times 25 \text{ mol}$$

$$x = 39$$

රචනා

01. (a) (i) $np^6 nd^6$
 (ii) $(n-1)d^6 ns^2$
 (iii) Fe
 (iv) ද්‍රාවණය තුළින් SO_2 වායුව බුබුලනය
 (v) $2Fe^{2+} + SO_2 + 2H_2O \rightarrow 2Fe^{3+} + SO_4^{2-} + 4H^+$
- (b) (i) $Ca(NO_3)_2 \rightarrow CaO + 4NO_2 + O_2$
 (ii) කාණ්ඩයේ පහලට යත්ම තාප ස්ථායීතාවය අඩු වේ.

02. (a) $PV = \frac{1}{2} mN\bar{C}^2$
 $= \frac{2}{3} N \cdot \frac{1}{2} m\bar{C}^2$

$$\frac{1}{2} m\bar{C}^2 \propto T$$

$$\frac{1}{2} m\bar{C}^2 = KT$$

$$N = nL \quad : L \text{ අවඛණදීර්ශන නියතය}$$

$$\therefore PV = \frac{2}{3} nLKT$$

$$\frac{2}{3} LK = \text{නියතයකි} = R$$

$$PV = nRT$$

- (b) $25^\circ C$ දී භාජනය තුළ ඇති වාතයට

$$PV = nRT$$

$$(1 \times 10^5 \text{ pa}) (1 \times 10^{-5} \text{ m}^3) = n \times 8.314 \text{ J mol}^{-1} \times K^{-1} \times 2981 \text{ K}$$

$$n = 0.040 \text{ mol}$$

- $200^\circ C$ දී භාජනයේ ජල වාෂ්ප ප්‍රමාණයට

$$PV = nRT$$

$$(4.6 \times 10^5 \text{ pa}) (1 \times 10^{-3} \text{ m}^3) = n_r \times 8.314 \text{ J mol}^{-1} \times K^{-1} \times 473 \text{ K}$$

$$n_r = 0.117 \text{ mol}$$

- $\therefore 200^\circ C$ දී භාජනයේ ජල වාෂ්ප ප්‍රමාණය

$$= (0.117 - 0.040) \text{ mol}$$

$$= 0.077 \text{ mol}$$

$$\therefore \text{ජල වාෂ්ප ස්කන්ධය} = 0.077 \text{ mol} \times 18 \text{ g mol}^{-1} = 1.386 \text{ g}$$

$$\therefore 25^\circ C \text{ දී භාජනය තුළ ඇති ජලයේ පරිමාව} = \frac{1.386 \times 10^{-3} \text{ kg}}{1.386 \times 10^3 \text{ kg m}^{-3}} = 10^{-6} \text{ m}^3$$

03. (a) (i) 2.33 atm
 (ii) 2 atm
 (iii) 0.1428

(b) (i) $\Delta G^\circ = -1.35 - 135.25 + (-94.26) - (-241.9) \text{ KJ mol}^{-1} = -12.37 \text{ KJ mol}^{-1}$

(ii) $\Delta G^\circ = -144.25 + (-94.26) - (-269.8) \text{ KJ mol}^{-1} = +3.129 \text{ KJ mol}^{-1}$

(iii) $\Delta G^\circ < 0$ MgCO_3 වඩා පහසුවෙන් විභ්වනය වේ.

04. (a) (i) $\Delta H_1^\circ =$ මැග්නීසියම් සම්මත උෟර්ධවපාතන එන්තැල්පිය
 $\Delta H_2^\circ =$ මැග්නීසියම් සම්මත ප්‍රථම අයනීකරණ එන්තැල්පිය
 $\Delta H_3^\circ =$ මැග්නීසියම් ඔක්සයිඩ් වල සම්මත දූලිස එන්තැල්පිය
 $\Delta H_f^\circ = \Delta H_1^\circ + \Delta H_2^\circ + \Delta H_3^\circ + \Delta H_4^\circ + \Delta H_5^\circ + \Delta H_6^\circ + \Delta H_7^\circ$
 $= 150\text{KJmol}^{-1} + 736\text{KJmol}^{-1} + 1450\text{KJmol}^{-1} + 950\text{KJmol}^{-1} - 3389\text{KJmol}^{-1}$
 $= -103\text{KJmol}^{-1}$

(b) (i) $\text{Na}_{(s)}$ ලෝහක
 $\text{NaCl}_{(s)}$ අයනික
 $\text{Cl}_{2(s)}$ අණුක

(ii) $\text{Na}_{(s)} \rightarrow \text{Na}^+$ අයන හා නිදහස් ඉලෙක්ට්‍රෝන
 $\text{NaCl}_{(s)} \rightarrow \text{Na}^+$ අයන Cl^- අයන
 $\text{Cl}_{2(s)} \rightarrow \text{Cl}_2$ අණු

(iii) $\text{Na}_{(s)} \rightarrow$ ලෝහක බන්ධන
 $\text{NaCl}_{(s)} \rightarrow$ අයනික බන්ධන
 $\text{Cl}_{2(s)} \rightarrow$ සහසංයුජ / අපකීරණ

(c)

05. (a) (i) $\text{B}_2\text{O}_3, \text{MgO}, \text{Al}_2\text{O}_3, \text{SO}_3, \text{Cl}_2\text{O}_7, \text{Rb}_2\text{O}, \text{BaO}$

(ii) B_2O_3 - දුබල ආම්ලික හා දුබල භාෂ්මික
 MgO - දුබල භාෂ්මික
 Al_2O_3 - දුබල ආම්ලික හා දුබල භාෂ්මික
 Cl_2O_7 - ප්‍රබල ආම්ලික
 Rb_2O - ප්‍රබල ආම්ලික
 BaO - ප්‍රබල ආම්ලික

(b) ● 1. H දෙවර්ගයම ඒක සංයුජ වීම.
 2. දෙවර්ගයම ඒක ධන අයන සෑදීම.

● 1. වෙර්ගයම -1 ඇතායන සෑදීම.
 2. ද්වි පරමාණුක අණු සෑදීම.

(c) ● සාම්පලයේ බර කිරා ගැනීම.
 ● වැඩිපුර තනුක HNO_3 අම්ලයේ දිය කරන්න.
 ● පෙරන්න.
 ● අවක්ෂේපය පෙරා බර කිරා ගන්න. එය SiO_2 වේ.
 ● පෙරණයේ $\text{Ba}^{2+}_{(aq)}, \text{Mg}^{2+}_{(aq)}, \text{K}^{2+}_{(aq)}$ වෙන් කර ගැනීමට ත. H_2SO_4 එක් කරන්න.
 ● BaSO_4 අවක්ෂේප වේ.
 ● අවක්ෂේපය වෙන් කර NaOH එක් කරන්න. එවිට $\text{Mg}(\text{OH})_2$ අවක්ෂේප වේ. එය නියත බරක් ලැබෙන සේ රත් කර MgO ලබා ගන්න.
 ● ඉතිරිය KCl වේ.